

Ochrona czy fikcja? Rzec o jurajskich parkach krajobrazowych

W 1981 roku Rada Narodowa Miasta Krakowa utworzyła w woj. krakowskim sześć parków krajobrazowych zgrupowanych w Zespole Jurajskich Parków Krajobrazowych. (ZJPK). Tą szczególną formą ochrony zostały objęte najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. W celu praktycznej ich ochrony wydano szereg zakazów dotyczących parków krajobrazowych, strefy ochronnej Ojcowskiego Parku Narodowego, obszaru krajobrazu chronionego.

Zmiany administracyjne oraz uchwalenie nowej ustawy o ochronie przyrody spowodowały konieczność zmian w aktach prawnych powołujących parki krajobrazowe. Stało się to pretekstem do uchylenia dotychczas obowiązujących zakazów. Projekt „Rozporządzenia Wojewody Krakowskiego w sprawie ochrony Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych w woj. krakowskim” przewiduje zniesienie 8 z 16 obowiązujących dotychczas zakazów w tym dotyczących tak ważnych kwestii jak:

- urządzenie dzikich wysypisk śmieci,
- budowa wielkoblokowych osiedli mieszkaniowych,
- budowa ośrodków wypoczynkowych i turystycznych dla ruchu motorowego,
- budowa dużych zakładów przemysłowych,
- prowadzenie gospodarki hodowlanej na skalę przemysłową.

Dopuszczenie do prowadzenia takiej działalności na terenie parków krajobrazowych jest zaprzeczeniem idei powołania ZJPK i jest bez wątpienia wynikiem nacisku lobby biznesu. Dziwnym zbiegiem okoliczności przepisy dotyczące ochrony ZJPK zostają zmienione w chwili gdy władze Krzeszowic postanowiły urządzić w lesie, na terenie parku krajobrazowego „Dolinki Krakowskie” wysypiska śmieci, co jest sprzeczne z obowiązującymi dotychczas obostrzeniami. W powyższej sytuacji istnienie parków krajobrazowych na tym terenie jest fikcją, nie służy bowiem ochronie przyrody, środowiska, krajobrazu lecz ma za zadanie jedynie propagowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych w celach zarobkowych oraz udawanie przed społeczeństwem, że podejmuje się działania proekologiczne. Świadczy o tym nie tylko pominięcie obowiązujących dotychczas zakazów, ale również umieszczenie w rozporządzeniu nic praktycznie nie znaczących, a będących jedynie sloganami zapisów o „zapewnieniu równowagi ekologicznej zasobów i cech środowiska” i „popieraniu polityki zrównoważonego ekorozwoju”.

Żenujący jest fakt, że bardziej o ochronę parków krajobrazowych dbała rada miasta Krakowa w 1981 roku niż obecne władze, w demokratycznym już państwie. Skandalem jest fakt pozytywnego zaopiniowania projektu rozporządzenia przez wojewódzkiego konserwatora przyrody oraz określenie przez pracownicę zarządu ZJPK przygotowanych zmian przepisów jako „zmiany kosmetyczne”.

Projekt rozporządzenia został oprotestowany przez sześć krakowskich organizacji ekologicznych (w tym m.in. Towarzystwo na Rzecz Ochrony Przyrody, Polski Klub Ekologiczny, Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne, Federację Zielonych).

Apeluję do pozostałych organizacji oraz osób fizycznych o kierowanie do wojewody krakowskiego pism protestujących przeciwko praktycznemu pozbawieniu ochrony najcenniejszych części Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Adres: Wojewoda Krakowski, Urząd Wojewódzki, ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków.

Mariusz Waszkiewicz